

سوال

آیا برای انسان مشروع است که برای اجر و پاداش به عمد در انجام یک عبادت رنج بکشد مثلاً با وجود آب گرم با آب سرد وضو بگیرد یا با وجود یک مسجد نزدیک‌تر به مسجد دورتری برود؟ چون من در کتاب **الموافقات** سخنی از امام شاطبی خواندم مبنی بر اینکه کسی که به عمد در جستجوی مشقت است پاداش نمی‌برد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

مكلف در صورتی که قصدش مشقت باشد برای آن پاداش نمی‌برد، بلکه در صورتی برای مشقت و سختی‌اش پاداش می‌برد که آن مشقت همراه با عملی باشد که بر عهده‌ی اوست، چرا که هدف از عبادت خود رنج و سختی آن نیست.

شیخ محمد بن صالح العثیمین - رحمه الله - در شرح نظم قواعد خود می‌گوید:

«هرگاه این تقریر شد که شریعت خواهان خود مشقت نیست، بنابراین ما نباید خود سختی و رنج را هدف خود قرار دهیم. یعنی اگر کاری را بشود بدون مشقت انجام داد، قصد مشقت مشروع نیست. برای مثال: کسی که بگوید من با پای پیاده به حج می‌روم تا بیشتر خسته شوم و اجر بیشتر شود. به او می‌گوییم: قصد خود مشقت مشروع نیست؛ زیرا هدف شارع سختی و رنج دیدن نیست، و تو با این کارت با مقصود شارع مخالفت کرده‌ای.

حال اگر شخصی بگوید: در حدیث آمده که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **اجر تو به اندازه‌ی رنجت هست**. می‌گوییم: منظور حدیث در اینجا خستگی عمدی برای مكلف نیست، بلکه منظور خستگی و رنجی است که در عبادت موجود است بدون آنکه شخص مكلف به عمد قصد آن را داشته باشد».

از علمای کمیسیون دائم فتوا پرسیده شد:

برای غسل از جنابت چه آبی مستحب است؟ آب سرد یا گرم؟

پاسخ کمیسیون چنین است:

«الحمدلله وحده والصلاة والسلام على رسوله وآله وصحبه وبعد:

مسلمان می‌تواند بر حسب مصلحت خود از آب گرم یا سرد استفاده کند و دین خداوند آسان است، چنانکه می‌فرماید:

يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ

(الله برای شما خواهان آسانی است و برای شما سختی نمی‌خواهد)

وبالله التوفيق وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم»

شیخ عبدالعزيز بن باز، شیخ عبدالرزاق عقیفی، شیخ عبدالله بن غدیان، شیخ عبدالله بن قعود.

فتاوی اللجنة الدائمة (۵ / ۳۲۸).

والله اعلم